

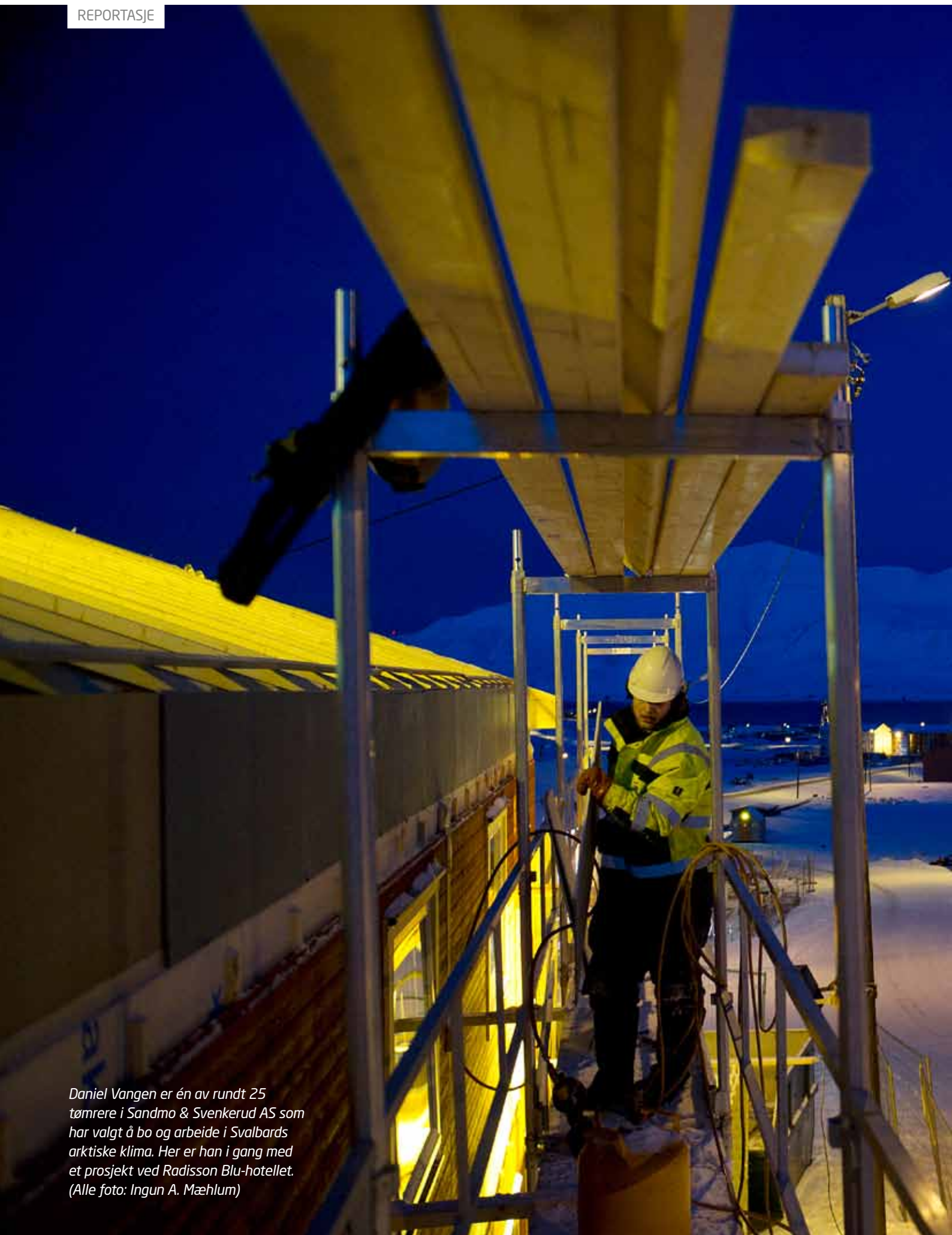
BYGGMESTEREN

FAGTIDSSKRIFT FOR

UTG. 0412 | WWW.BYGGMESTEREN.AS

Plass
til tittel
her

Daniel Vangen er én av rundt 25 tømrere i Sandmo & Svenkerud AS som har valgt å bo og arbeide i Svalbards arktiske klima. Her er han i gang med et prosjekt ved Radisson Blu-hotellet. (Alle foto: Ingun A. Mæhlum)

Arktisk vinter blues

LONGYEARBYEN: På en vandring gjennom Longyearbyen vitner flere nybygg om stor byggeaktivitet de siste åra. Ansatte i byggefirmaet Sandmo & Svenkerud har svingt hammeren på flere av de nye byggene.

« Det er spesielle utfordringer å være entreprenør i Arktis. Arne Bøe

AV **ELISABETH JOHANSEN**
post@byggmesteren.as

Svalbards dype, blå vinterlys suppleres av hodelykter og lyskastere i vintermorgen. Nye bygg skal reises, og ansatte fra Sandmo & Svenkerud er i full sving.

Denne morgenen er de fordelt på rehabilitering av Sysselsmannsgården, bygging av ny garderobe på Radisson Blu-hotellet, utbygging av skolen og et stort leilighetsprosjekt i sentrum. Det er spesielle utfordringer å være entreprenør

i Arktis, forteller daglig leder Arne Bøe.

– Vi ligger med mye større lager av materialer og innsatsfaktorer enn det som er vanlig på fastlandet. De to siste båtene om høsten tar med alt vi trenger for byggingen gjennom vinteren. Isforholdene i vinterhalvåret er normalt slik at båter ikke kan anløpe. Fra midt i april til desember er det ukentlige avganger fra fastlandet, og vi må sørge for å få alt vi trenger i løpet av den perioden, forteller Bøe.

Han legger til at det selvsagt går hardt

utover likviditeten. Men alternativet er verre: Å måtte stoppe opp med 32 ansatte gående på bås.

Permafrosten bestemmer

Sandmo & Svenkerud AS er ikke alene på markedet på Svalbard. En god del av jobbene er derfor resultat av at de har vunnet anbudskonkurranser. Andre prosjekter har de igangsatt selv, som den pågående leilighetsutbyggingen. Prosjektet består av 20 rekkehusleiligheter, fordelt

Lærling Jonas Gresseth (t.v.) og tømrer Yngve Hegland tilbringer en kald vintermorgen med Radisson Blu-prosjektet.

på fem bygg. Alle er fireroms, med 135 kvadratmeter boareal. Firmaet søkte og fikk tomt hos Store Norske Spitsbergen Kullkompani, som er den store grunneieren.

– Longyearbyen Lokalstyre utarbeider arealplan, og vi har utarbeidet delplan i samarbeid med lokalstyret. Markedet er godt, og vi har solgt alle 20 enhetene til Store Norske, forteller Bøe.

Han er godt vant med den særegne byggemåten på Svalbard: ☒

Arne Bøe er daglig leder i Sandmo & Svenkerud AS, som ble etablert på Svalbard i 2001. Bedriften har rundt 25 tømrere og til en hver tid én lærling, totalt 32 ansatte.

FAKTA

SANDMO & SVENKERUD AS, LONGYEARBYEN

Etablert: 2001 av Tollef Svenkerud (arbeidende styreformann) og Werner Sandmo

Daglig leder: Arne Bøe

Markedet: Spitsbergen, med enkelte oppdrag på Bjørnøya og Hopen

Antall ansatte: Drøyt 30

Omsetning: Ca 70 millioner kroner (2011)

Prosjekter: Boliger, kontor-, industri- og offentlige bygg.

Kulturhuset i hovedgata i Longyearbyen bygde Sandmo og Svenkerud AS på ei kjølefundamentering. Det vil si at permafrosten er trukket med under bygget ved hjelp av kjøleplater. Også kledningen er arktisk isibirsk lerk. Bygget er tegnet av PW Arkitekter AS, Harstad.

– Måten vi fundamenterer her er helt spesiell. 90 prosent av byggene står på pæler på grunn av permafrosten. Bygninger som bygges på bakken, som kulturhuset, er bygd på ei kjølefundamentering. Det vil si at vi trekker permafrosten med oss under bygget ved at vi legger kjøleplater under bygningen og trekker opp frosten, forklarer han.

Hvordan er det så med kulda og vær og vind generelt.

I hvilken grad påvirker det de ansatte og prosjektene?

– For noen år siden hadde vi stopp ei uke på grunn av kulda, da var lastebåten fastfrosset i Svea. Utover det har vi ikke hatt noen

problemer. Er det 25 kuldegrader og stille vær, er det ikke noe problem med utarbeid. Det er adskillig verre om det er 15 kuldegrader og stiv kuling. Vindfaktoren

gir fort 50 effektive kuldegrader, og da må vi flytte folkene til inneprosjekter, i den grad vi har det, sier Bøe.

Kulda er altså ikke noe problem, men mørketida kan være det:

– Mørketida virker forskjellig, og vi har hatt folk som ikke har taklet det og som har måttet reise ned (svalbardbeboernes betegnelse på fastlandet, red. anm.). De har fått psykiske problemer, de tåler ikke

seks måneder mørke. Skjønt, det er ikke helt sant. For helt mørkt er det bare i tre måneder.

Fast bopel på 78 grader nord

Bedriften har nylig annonsert etter flere tømre-

re. Målsetningen er å ha en stabil bemanning på omkring 25 tømreere, og tilfanget av søkere er godt.

– Det er en krevende jobb å holde alle

i drift, men vi har sett at nivået på ansatte nå er tilstrekkelig for de prosjektene vi har til en hver tid. Det er flere entreprenørbedrifter etablert her oppe. Den andre store bedriften, som har tilnærmet like mange ansatte, driver annerledes enn oss. De har pendlerordninger med to uker på Svalbard og to uker på fastlandet. Slik har ikke vi gjort det. Vi ønsker at våre ansatte skal bo her og jobbe ordinære arbeidsuker, forklarer han.

Søknadsbunken etter siste annonsering inneholder, som dagens arbeidsstokk, flere nasjonaliteter. Både svensker, dansker og polakker går hjelmkledte under det blå lyset.

Vi lurar på hvilke spesielle utfordringer som møter en i Arktis.

– Vi må alltid ta hensyn til at miljøet er sårbart, og at det tar lang tid å bygge opp igjen skader på naturen. Det er viktig å ikke skade faunaen utenom områdene vi skal være i. Det finnes klare retningslinjer fra Sysselmannens miljøvernnavdeling og lokale myndigheter. Det vi skal etterlate her, er bygg, ikke skader i naturen, slår Arne Bøe fast. ☒

« Vi må alltid ta hensyn til at miljøet er sårbart, og at det tar lang tid å bygge opp igjen skader på naturen.